

Loppuraportti - Kalaleader -aktivaattori

Hankenumero 17236

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto

Kajaani, 28.1.2021

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Hankkeen nimi	3
Toteuttaja.....	3
Hankeaika.....	3
1. Kalaleader -aktivaattorihankkeen tarve ja tausta	3
1.1 Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kauden 2014-2020 paikalliset toimintaryhmät	3
1.2 Kainuun ja Koillismaan Kalaleader, kausi 2014-2020	4
2 Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin strategia lyhyesti	4
3 Hankkeen tavoitteet.....	5
4 Hankkeen toimenpiteet ja tulokset	5
4.1 Aktivaattorin palkkaaminen	5
4.2 Yrityskäynnit	5
4.3 Viestintä ja aktivointi	5
4.4 Paikalliset kehittämishankkeet	7
4.4.1 Hankkeiden rakentaminen.....	8
4.4.2 Hankkeiden toteutuksen tukeminen	9
4.5 Yhteistyöverkoston luominen	11
4.6 Koulutustilaisuudet	12
4.7 Opintomatkat.....	13
4.8 Selvitysten teettäminen	13
4.9 Koulutustilaisuuksiin ja vastaaviin osallistuminen	13
4.10 Kalatalousryhmätapaamiset	14
4.11 Kansainvälinen yhteistyö	15
5 Hankkeen vaikutukset	15
6 Hankkeen kustannukset.....	17
7 Hankkeen rahoitus.....	18

Hankkeen nimi

Kalaleader -aktivaattori

Toteuttaja

Oulujärvi LEADER ry

Hankeaika

6.10.2015 - 31.12.2020.

1. Kalaleader -aktivaattorihankkeen tarve ja tausta

1.1 Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kauden 2014-2020 paikalliset toimintaryhmät

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR) edistää kestävästä sinistä biotaloutta Euroopassa. Kauden 2014-2020 rahoituskehys oli 8,6 miljardia euroa. Suomen osuus oli 140,89 miljoonaa euroa (74,4 M€ EU ja 66,5 M€ kansallinen rahoitus). Kalataloutta kehitettiin paikallistasolla toimintaryhmien avulla. Kalatalousryhmien rahoitus yhteensä kaudelle 2014-2020 oli n. 9,4 miljoonaa euroa

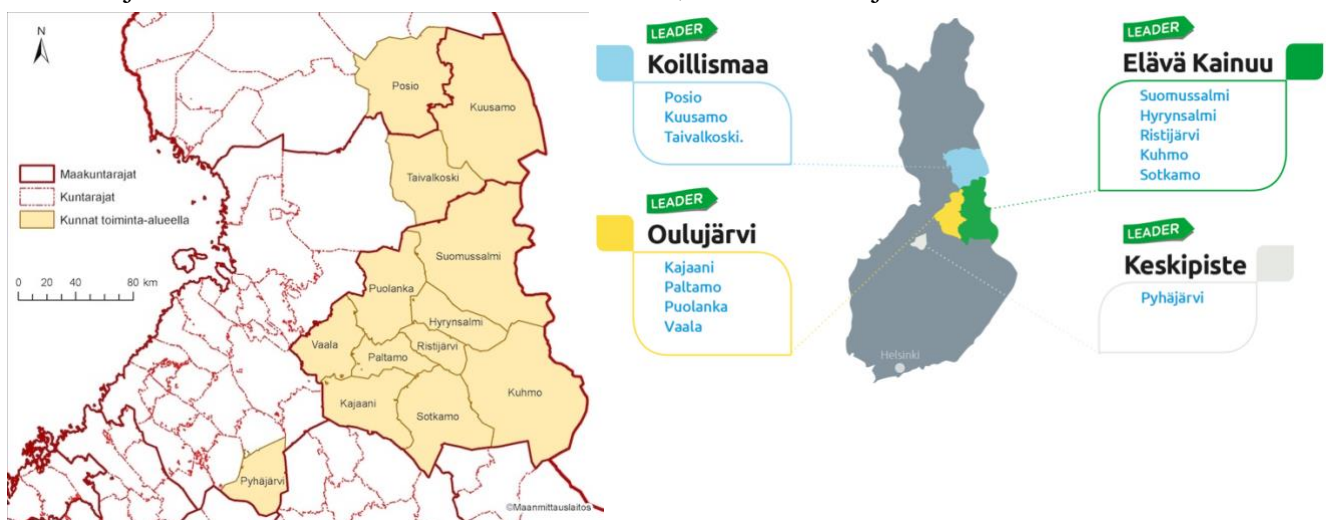

1.2 Kainuun ja Koillismaan Kalaleader, kausi 2014-2020

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi Kalasta elinvoimaa –nimisen Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – strategian sekä Oulujärvi Leaderin sitä toteuttavaksi kalataloustoimintaryhmäksi (kumppaneina Elävä Kainuu Leader, Koillismaan Leader ja Keskipiste-Leader) toukokuussa 2015.

Strategiaa toteutettiin sekä aktivoimalla, rahoittamalla ja tukemalla alueen elinkeinokalatalous-yritysten ja muiden kalataloustoimijoiden hankkeita, että kalatalousryhmän omilla koulutus- ja muilla vastaavilla toimenpiteillä. Strategian toteutuksessa käytettiin ryhmän oman rahoituskehiksen lisäksi eri rahastoja ja muita kansallisia rahoituslähteitä. Käytännön toimenpiteiden toteutus ja edistäminen ja toiminta-alueen laajuus edellyttivät kokopäivätoimisen aktivaattorin työpanosta.

Kainuun ja Koillismaan Kalaleader toimi 13 kunnan, 3 maakunnan ja 4 maaseutu-leaderin alueella.

2 Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin strategia lyhyesti

Strategian toteutus perustui Leader –toimintatapaan, jossa kehittäminen pohjautuu paikallisiin vahvuuksiin ja voimavaroihin sekä toimijoiden omaan aktiivisuuteen, johon innostettiin. Myönteisten vaikutusten kasvattamiseksi niitä yhdistettiin muilta toimijoilta löydettävissä oleviin voimavaroihin. Yhdessä tekemisen lisäksi uudenlaisten ratkaisujen luominen edellytti osaamisen kasvattamista, yrittäjien tietojen ja taitojen lisäämistä. Kalaleader –rahoitus ei riitä kaikkien tarvittavien toimenpiteitten toteuttamiseen, joten sitä käytettiin haluttujen asioiden liikkeelle laittajana.

Strategian avainkeinoiksi oli valittu yhteistyö, jatkuva oppiminen ja käynnistysvaikutus.

Kehittämisen painopisteet:

1. **Lisäarvoa elinkeinokalatalouteen**, jonka tavoitteita olivat kuluttajien kiinnostus kasavirroiksi; jalostusasteen nosto; matkailu- ja vientimahdollisuudet todeksi sekä laatu- ja tuotemerkkien hyödyntäminen.

2. **Ympäristöystävällisyydestä lisää toimeentuloa**, tavoitteina vajaasti hyödynnettyjen kalalajien käytön lisääminen; vesiympäristön hoitaminen suunnitelmalliseksi sekä kalastuksen kestävyys esille

3. **Elinkeinon uudistuminen**, tavoitteina vesiviljelyn toimintaedellytykset kuntoon; uusia tapoja markkinointiin; innovaatiot käyttöön sekä kala-alan jatkuvuuden turvaaminen

3 Hankkeen tavoitteet

Hankkeella varmistettiin Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – strategian käytännön toteutus ajalla 6.10.2015 – 31.12.2020. Tavoitteena oli tiedottaa Kalaleader – strategian sisällöstä ja sen suomista mahdollisuuksista, aktivoida ja avustaa toimijoita hyödyntämään eri rahoituslähteiden hankerahoitusta, rakentaa elinkeinokalatalouden toimijoiden keskinäisiä yhteistyöverkostoja Kainuun ja Koillismaan alueella sekä laajentaa niitä alueen ulkopuolelle, myös kansainvälisesti. Tavoitteisiin kuului myös elinkeinokalatalouden avaaminen toimialalta ”ulospäin” luomalla yhteistyösuhteita muihin aloihin (esimerkiksi vähittäiskauppa ja matkailu) tai toimijoihin (esimerkiksi koulutus- ja tutkimusorganisaatiot) sekä yritysten osaamisen ja kehittämis- ja yhteistyöhalukkuuden lisääminen.

Hankkeen toimenpiteiden avulla Kalaleader – strategian rahoituskehys saataisiin käytettyä kokonaan. Lisäksi tavoitteena oli rakentaa muutama hanke, joiden rahoitus haetaan muista lähteistä (esim. EMKR, Leader, EAKR, ESR). Tavoitteena oli myös, että hanke tuottaa uusia yhteistyökumppanuuksia sekä lisää alueen kalataloustoimijoiden osaamista ja aktiivisuutta.

Hankkeen tavoitteena oli edistää Kalaleader – strategian määrällisten ja laadullisten tulosten toteutumista. Lisäksi tuloksia syntyi aktivointihankkeen vaikutuksesta syntyneiden muiden hankkeiden tuloksena.

4 Hankkeen toimenpiteet ja tulokset

Hankkeen hallinnosta vastasi Oulujärvi LEADER ry:n toiminnanjohtaja Pirjo Oikarinen sekä hankeneuvoja Päivi Koivula (taloushallinto).

4.1 Aktivaattorin palkkaaminen

1.1.2016 aktivaattoriksi palkattiin Mika Halttu. Hän työskenteli 12.1.2018 saakka. Tero Nieminen aloitti aktivaattorina 1.1.2018 ja jatkoi hankkeen loppuun saakka 31.12.2020. Uusien hankkeiden vuoksi aktivaattori työskenteli hankkeelle osa-aikaisena 1.5.2019 lähtien.

4.2 Yrityskäynnit

Yrityskäynneillä selvitettiin sekä yrittäjien yrityskohtaisia kehittämistarpeita että heidän näkemyksiään alan kehittämistarpeista. Käynneillä oli myös aktivoiva ja osallistumaan motivoiva merkitys.

4.3 Viestintä ja aktivointi

Kainuun ja Koillismaan Kalaleader viesti nettisivuillaan, sosiaalisessa mediassa (Facebook, Twitter, Instagram), suorilla sähköpostiviesteillä sekä paikallislehtiin jaetuissa tiedotteissa.

Kalaleaderin Facebook-sivuilla oli vuoden 2020 lopussa 193 tykkääjää ja 217 seuraajaa. Facebookin kautta tavoitettiin ajankohdasta ja aiheesta riippuen kymmenistä ihmisistä useisiin tuhansiin ihmisiin. Aktivaattorin Twitter-tilillä oli 155 seuraajaa ja Instagram-tilillä 28 seuraajaa.

Kalaleaderin kuulumisista tiedotettiin kala-alan yrityksille ja sidosryhmille sähköposti-uutiskirjeellä.

Lehdistötiedotteet kalatalousjaoston rahoituspäätöksistä jaettiin paikallislehdille sähköpostitse ja niistä tehtiin lyhyitä juttuja lehtiin sekä lehtien nettisivuille.

Viestinnän tehostamiseksi kesällä 2016 valmistui 12-sivuinen julkaisu Kalastajakirje 2016, joka postitettiin kaikille alueella asuville kaupallisten kalastajien rekisterissä oleville kalastajille, omassa rekisterissä oleville kalanviljely-yrityksille, kalanjalostajille, kuntien ja kaupunkien yhteyshenkilöille sekä muutamille muille yhteistyötahoille. Kaikkiaan kirjettä lähetettiin 260 vastaanottajalle.

Syyskuussa 2018 postitettiin 280 kalastajalle, vesiviljelijälle, jalostajalle ja sidosryhmille tiedote, palautekysely, mainos Sinisen biotalouden mahdollisuudet -tilaisuudesta sekä ohje kalakipinä -aktiivointirahan hakuun. Tiedotetta jaettiin myös sähköisesti. Kyselyyn pystyi myös vastaamaan verkossa, ja sitä mainostettiin sosiaalisessa mediassa. Palautekyselyyn vastasi 45 henkeä eli vastausprosentti oli 16. Kesäkuussa 2020 lähetettiin kala-alan yrittäjille kysely, jonka tarkoitus oli selvittää, kuinka hyvin Kalaleader oli onnistunut tiedotuksessa, neuvonnassa sekä koulutustarpeen täyttämässä. Kyselyssä myös kysyttiin yrittäjien tarpeita ja ehdotuksia loppukauden varalle. Kyselyyn vastasi 25 yrittäjää.

Kauden aikana erityisesti kalastajia on lähestytty lisäksi myös sähköpostin massaviestinnällä sekä tekstiviestien ryhmälähetyksin silloin, kun yksittäisistä asioista on haluttu tiedottaa. Tätä on edesauttanut sähköpostiosoitteiston kattavuus; 70 % kaikista kalastajista on ilmoittanut käytössä olevan sähköpostiosoitteen. 1-ryhmän kaupallisista kalastajista osuus on yli 80 %.

29.10.2018 järjestettiin Sinisen biotalouden mahdollisuudet -tilaisuus, jossa oli puhujia mm. Maa- ja metsätalousministeriöstä, Kainuun liitosta, Kajaanin ammattikorkeakoulusta, Luonnonvarakeskuksesta, KaiCellFibers Oy:stä ja Hätälä Oy:stä sekä kala-alan toimijoita Kainuusta ja Koillismaalta.

Aktivaattorilla on ollut rooli kalastajien tuki- ja yhdyshenkilönä. Alueen kalastajat ovat pääosin yhdistyksiin kuulumattomia, minkä vuoksi muita luottamus- tai yhdyshenkilöitä ei juuri ole.

Lista Kalaleaderin järjestämistä tilaisuuksista ja tilaisuuksista, joissa aktivaattori on käyttänyt puheenvuoron, on taulukossa 1.

Taulukko 1: Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin tilaisuudet sekä tilaisuudet, joissa aktivaattori on pitänyt esityksen.

Kalaleaderin järjestämä tapahtuma	Aika	Henkilöitä
Kuusamo, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	26.2.2016	12
Kajaani, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	4.3.2016	15
Pyhäjärvi, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	28.4.2016	5
Kuhmo, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	12.5.2016	5
Vaala, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	3.6.2016	5

Kalankasvattajien opintomatka Varsinais-Suomeen	21.-24.3.17	9
Kalastajaseminaari, Sotkamo	12.5.2017	54
Sinisen Biotalous Mahdollisuudet, Kajaani	29.10.2018	45
Kuhmo, tiedotus- ja keskustelutilaisuus	13.11.2018	7
Kiloniemen kalasatama, Vaala, kalasatamakatsaus	16.11.2018	4
Koutalahden kalasatama, Kajaani, kalasatamakatsaus	29.1.2019	8
Mourusalmen kalasatama, Posio, kalasatamakatsaus	28.2.2019	11
Virtasalmen kalasatama, Suomussalmi, kalasatamakatsaus	25.3.2019	3
Ristijärvi, tiedotus- ja koulutustilaisuus kala-alasta, kaupallisen kalastuksen aloituksesta, tukimuodoista ja Paltamon Kalatalo Oy:stä	13.6.2019	7
"Luonnossa menestyvät kalaistukkaat" -seminaari yhdessä LuKe:n kanssa, Kajaani	19.2.2020	86

Tapahtumat, joissa aktivaattori piti puheenvuoron	Aika	henkilöitä
Keksijäyhdistyksen esittelytilaisuus	4.3.2016	15
Kainuun Kalatalouskeskus, esittely vuosikokouksessa	30.3.2016	20
Paltamon osakaskuntien kalamiesilta, esittely	31.3.2016	30
Kainuun lohenviljelijät ry kevätkokous, esittely	9.4.2016	20
Oulujärven kalastusalue, esittely	4.5.2016	20
Paltamon kalastajatapaaminen, esittely	2.9.2016	8
Paltamon kalastajien iltapäiväkahvit, esittely	12.12.2016	30
Kalastajien EMKR-seminaari Kerimäellä	10.-11.4.17	11
Kainuun lohenviljelijät ry kevätkokous, uuden aktivaattorin esittely, Kuhmo	7.4.2018	16
Tiedetreffit, Kajaanin yliopistokeskus	2.4.2019	5
SSAK Sisävesikalastuksen seminaari, esitys, Kuusamo	11.-12.4.2019	30
Kainuun Kalatalouskeskus, katsaus vuosikokouksessa, Kajaani	7.5.2019	21
Tiedotustilaisuus Posion ja Taivalkosken kehittämishankkeen alkamisesta, Posio	28.8.2019	20
Kalainfo, Ranua	16.9.2020	9

4.4 Paikalliset kehittämishankkeet

Tärkein väline strategian toteuttamiselle oli paikallisten kehittämishankkeiden rahoitus. Kauden 2014-2020 rahoituksen myöntövaltuus oli yhteensä 500 000 €. Lisäksi vuodelle 2020 vapautui aktivointihankkeesta n. 176 000 € paikallisten kehittämishankkeiden rahoitukseen.

Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin 10 jäseninen kalatalousjaosto arvioi ja pisteytti kehittämishankkeiden hankesuunnitelmat ennen kokouksia. Kokouksissa hankkeista keskusteltiin ennen rahoituspuoltopäätöksen tekoa. Saadakseen rahoitusta paikallisen kehittämishankkeen täytyi edistää ainakin yhtä strategian painopistettä sekä sisältää avaintemoja.

Kauden 2014-2020 aikana kalatalousjaosto kävi läpi 24 hankesuunnitelmaa. Näistä 21 sai sekä kalatalousjaoston rahoituspuollon että Lapin ELY-keskuksen rahoituspäätöksen. Kaksi hanketta sai

rahoituspuollon, mutta siirrettiin ELY:n toimesta toiseen artiklaan. Yksi hanke ei saanut kalatalousjaoston rahoituspuoltoa.

Vuoden 2020 loputtua rahoituksen myöntövaltuutta oli jäljellä n. 28 000 €. Tämä sekä mahdolliset alitoteutuneista hankkeista palautuva raha on mahdollista sitoa paikalliselle kehittämishankkeelle vielä vuoden 2022 loppuun saakka.

4.4.1 Hankkeiden rakentaminen

Paikallisen kehittämishankkeen rakentaminen alkoi toimintakentältä esiin nousseen tarpeen tai ongelman ratkaisemiseksi. Aktivaattori varmisti, että hankeidea toteutti strategiaa ja etsi tarvittaessa hankkeelle hallinnoijan.

Aktivaattori avusti kaikkien paikallisten kehityshankkeiden suunnittelussa ja hakemuksen jättämisessä Maaseutuviraston ylläpitämään hyrrä-palveluun.

Vuonna **2016** rahoitettiin 4 paikallista kehittämishanketta.

Koillismaan ja Kainuun ammattikalastajien koulutushankkeessa (Kuusamo) osallistujat rakensivat itselleen kalastusveneeseen.

Särkikalojen kustannustehokas kalastaminen ja alkutuotanto/Talvisärki (Kuusamo) -hankkeessa kehitettiin kalastus- ja alkutuotantomenetelmiä.

Kalanjalostuksen ABC (Kuusamo ja Paltamo) -hankkeessa kalastajat ja kokit oppivat kalanjalostuksen tekniikoita.

Järvikalaa Paltamosta (Paltamo) -hankkeessa parannettiin kalastajien yhteistyötä ja laadittiin Paltamon Kalatalon liiketoimintasuunnitelma.

Vuonna **2017** rahoitettiin 3 paikallista kehittämishanketta.

Pikkulimaskan viljely vesiviljelylaitoksessa PIKKULI (Taivalkoski) -hankkeessa testattiin uusia keinoja vähentää kuormitusta sekä etsittiin uutta kalarehun raaka-ainetta.

Vähempiarvoisen kalan arvoketjun kehittäminen Koillismaalla (Kuusamo) -hankkeessa parannettiin tuotantoketjua ja selvitettiin kalan sumputtamista.

Omavalvontasuunnitelman liittäminen ISO-järjestelmään (Taivalkoski) -hankkeessa kehitettiin ja koulutettiin omavalvontasuunnitelmaa.

Vuonna **2018** rahoitettiin 2 paikallista kehittämishanketta.

Kaivosalueen soveltuvuus vesiviljelyyn kaivostoiminnan loputtua Pyhäjärvellä (Pyhäjärvi) -hankkeessa selvitettiin vesiviljelyn mahdollisuuksia vanhassa kaivoksessa.

Paltamon Kalatalon käynnistyshankkeessa (Paltamo) -hankkeessa varmistettiin investoinnin onnistuminen sekä laadittiin mm. omavalvontasuunnitelma.

Vuonna **2019** rahoitettiin 4 paikallista kehittämishanketta.

Rehulimaska - kalanrehua akvaponisesti viljellystä pikkulimaskasta (Suomussalmi) -hankkeessa testataan pikkulimaskan kasvatusta ja keruuta sekä käyttöä kalanrehuna kalanviljelylaitoksessa.

Jäähileasema kalastajien käyttöön (Vaala) sekä **Jäähileaseman investointihanke (Kuhmo)** edistivät kaupallista kalastusta ja kalan saamista markkinoille.

Kaupallisen kalastuksen ja kalanjalostuksen kehittäminen Posion ja Taivalkosken alueella (Posio ja Taivalkoski) -hankkeessa etsitään uusia kaupallisia kalastajia sekä kehitetään uusia tuotteita kalasta.

Vuonna 2020 rahoitettiin 7 paikallista kehittämishanketta.

Osakaskuntien yhdistäminen (Kajaani) -hankkeessa kartoitetaan osakaskuntien halukkuutta yhdistyä paremmin toimivien yksiköiden muodostamiseksi.

Ruokapuiston kalankäsittelytilojen kunnostus- ja kehityshanke (Suomussalmi) -hankkeessa kunnostetaan Suomussalmen kunnan omistamia ja kalastajien yhteiskäytössä olevia kalankäsittelytiloja.

Vesiviljelylaitoksen purkuvesien ravinteiden jatkuvatoiminen mittaaminen (Taivalkoski) -hankkeessa Luonnonvarakeskus mittaa laitoksen todellisen kuormituksen.

Lähikala - paikallisen kalan jalostusasteen nosto, lisäarvon tuottaminen alueelle sekä paikallisen kalan käytön lisääminen (Sotkamo) -hankkeessa edistetään paikallisen kalan käyttöä.

Parasta paikallisesta kalasta – uudet lähikalaa hyödyntävät matkailutuotteet ja -tapahtumat (Sotkamo) -hankkeessa edistetään paikallisen kalan käyttöä matkailussa.

Vesien luonnonvarat liiketoiminnaksi (Kuhmo) -hankkeessa kehitetään Kuhmon alueen kalataloutta.

Kalakesä21 – Nuorten kesäyrittäjäyshanke kala-alalle (Kuusamo) -hankkeessa lisätään nuorten kiinnostusta kala-alaa kohtaan.

Lisäksi kalatalousjaosto päätti puoltaa rahoitusta Kajaanin kaupungin hakemalle hankkeelle **Veneenrakennuskoulutus kaupallisille kalastajille Kainuussa**. Hanke jouduttiin kuitenkin perumaan COVID19-epidemian ja opettajan perumisen vuoksi. Kuusamon Kala Oy:n **Tuotekehitys ja brändin rakentaminen -hankkeelle** puollettiin myös rahoitusta, mutta se siirrettiin Lapin ELY-keskuksen päätöksellä "kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus" -hankkeeksi (artikla 69).

4.4.2 Hankkeiden toteutuksen tukeminen

Aktivaattori avusti tarvittaessa paikallisia kehityshankkeita ja osallistui ohjausryhmään sekä muistutti hallinnoijaa määräajoista.

Taulukko 2: Paikalliset kehittämishankkeet strategian painopisteittäin kaudella 2014-2020.

Hankkeen nimi	Hallinnoija	Hankeaika	Kustannukset	Tuki
Lisäarvoa elinkeinokalatalouteen				
Kalanjalostuksen ABC koulutus	KSAK Oy	14.9.16-28.2.18	41 490,16 €	94,74 %
Järvikalaa Paltamosta	Paltamon Kunta	16.9.16-31.12.17	23 568,46 €	90 %
Vähempiarvoisen kalan arvoketjun kehittäminen Koillismaalla	Naturpolis Oy	8.5.17-17.4.18	57 788,8 €	96,14 %
Omavalvontasuunnitelman liittäminen ISO-järjestelmään	Kalankasvatus Vääräniemi Oy	12.12.17-25.9.18	3 800 €	50 %
Lähikala -paikallisen kalan jalostusasteen nosto, lisäarvon tuottaminen	Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	1.9.20 - 31.8.21	55 002 €	100 %

alueelle sekä paikallisen kalan käytön lisääminen				
Parasta paikallisesta kalasta – uudet lähikalaa hyödyntävät matkailutuotteet ja -tapahtumat	Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	1.1.-31.12.2021	53 679 €	100 %
Vesien luonnonvarat liiketoiminnaksi	Kuhmon kaupunki	1.1.-31.12.21	62 350 €	90 %
Ympäristöystävällisyydestä lisää toimeentuloa				
Pikkulimaskan viljely vesiviljelylaitoksessa	Luonnonvarakeskus	31.3.17-31.12.19	54 919 €	78,77 %
Särkikalajien kustannustehokas kalastaminen ja alkutuotannon käsittely (talvisärki)	Naturpolis Oy	1.9.16-31.7.18	69 800,9 €	72,53 %
Osakaskuntien yhdistäminen	Kainuun kalatalouskeskus ry	1.3.20 - 31.12.21	8 603,7 €	100 %
Vesiviljelylaitoksen purkuvesien ravinteiden jatkuvatoiminen mittaaminen	Luonnonvarakeskus	1.1.-31.12.21	46 089 €	88,9 %
Elinkeinon uudistuminen				
Koillismaan ja Kainuun ammattikalastajien koulutushanke	KSAK Oy	20.5.16-31.5.17	19 764,55 €	100 %
Kaivosalueen soveltuvuus vesiviljelyyn kaivostoiminnan loputtua Pyhäjärvellä	Pyhäjärven kaupunki	14.2.18-31.3.19	28 192,92 €	90 %
Paltamon Kalatalon käynnistämishanke	Paltamon kunta	15.2.18-30.11.19	33 140 €	90 %
Jäähileaseman investointihanke	Kuhmon kaupunki	31.1.19-31.12.19	16 421,42 €	80 %
Jäähileasema kalastajien käyttöön	Vaalan kunta	1.2.19-31.12.19	23 713,22 €	80 %
Rehulimaska - kalanrehua akvaponisesti viljellystä pikkulimaskasta	Luonnonvarakeskus	1.2.19-30.9.21	50 156 €	70 %
Kaupallisen kalastuksen ja kalanjalostuksen kehittäminen Posion ja Taivalkosken alueella	Lapin Ammattikorkeakoulu Oy	1.8.19-31.8.29	38 000 €	90 %
Ruokapuiston kalakäsittelytilojen kunnostus- ja kehityshanke	Suomussalmen kunta	1.4.20 - 31.5.21	36 082 €	80 %

Kalakesä21 – Nuorten kesäyrittäjyysuhanke kala-alalle	Naturpolis Oy	1.12.20 - 30.9.21	34 948 €	96,9 %
Uudistuva kalatalous - koulutusta ja yhteistyötä	Oulujärvi Leader ry	28.10.19 - 31.8.21	56 873 €	100 %
		Yhteensä:	814 382,13 €	

Strategiassa suunniteltiin painopisteille seuraavat tavoiteosuudet: Lisäarvoa elinkeinokalatalouteen 34 %, ympäristöystävällisyydestä lisää toimeentuloa 20 % ja elinkeinon uudistuminen 46 %. Toteutuneiden hankkeiden jakaantuminen oli samassa järjestyksessä: 37 %, 22 % ja 41 % eli melko hyvin suunnitellun mukaiset.

Näiden paikallisten kehittämishankkeiden lisäksi aktivaattori on neuvonut kala-alan investointihankkeissa ja tukien hakemisessa Hyrrä-palvelussa. Näitä hankkeita on ollut yhteensä 50 kpl vuoteen 2019 mennessä (kalastus 36 kpl, vesiviljely 13 kpl ja jalostus 1 kpl). Näiden investointihankkeiden kokonaiskustannukset ovat olleet 2 688 009,43 € (kalastus 1 173 769,78 €, vesiviljely 1 499 546,10 € ja jalostus 14 693,55 €). Ministeriön ohjeistuksen muututtua vuonna 2019 elinkeinon kehittämistoimenpiteet siirrettiin Uudistuva kalatalous - koulutusta ja yhteistyötä - hankkeeseen ja tämä aktivaattori-hanke keskittyi aktivointiin.

4.5 Yhteistyöverkoston luominen

Aktivaattori on käynyt lukuisia yhteistyöneuvotteluita eri toimijoiden kanssa. Tuloksena on ollut eriaisteisia yhteistyökuvioita ja suunnitelmia tulevasta toiminnosta. Esimerkkejä verkostoista:

- **Luonnonvarakeskuksen Kajaanin yksikön** kanssa on jatkettu neuvotteluita jo edellisellä toimintakaudella esillä olleiden kalan biokaasutuskokeilujen osalta. Lisäksi yhteistyöneuvotteluiden tuloksena on saatu aikaan pikkulimaskan tutkimukseen johtanut hanke sekä limaskan rehukäyttöä testaava jatkohanke.
- **Luonnonvarakeskuksen Paltamon yksikön** kanssa on neuvoteltu vesiviljelyn hankkeista ja Oulujärven kalakannan tilanteiden osalta.
- **Oulun yliopiston Cemis-yksikön** kanssa on kehitetty hankeaihiota vesiviljelyn tarpeista. Neuvotteluissa on ollut osallisena myös alan yrittäjä.
- **Kainuun kalatalouskeskus ry:n** kanssa on neuvoteltu useammastakin hankeaihiosta ja elinkeinokalatalouden osallisuudesta kalatalouskeskuksen toiminnassa sekä 2019 käynnistyvissä kalatalousalueissa. Kalatalouskeskus on Oulujärvi Leaderin jäsen ja Oulujärvi Leader kalatalouskeskuksen jäsen.
- Työvoimaviranomaisen kanssa on arvioitu kala-alan mahdollisuuksia työllistäjänä ja kesätyöpaikkana. Lisäksi on esitelty olemassa olevaa koulutusmateriaalia ja neuvoteltu työvoimakoulutuksen mahdollisuudesta. Tähän mennessä työvoimakoulutus on toteutunut Ranualla paikallisen kehittämishankkeen myötä ja yhteistyössä **ammattiopisto Lappian** kanssa.
- **ProAgria Kainuun** kanssa on suunniteltu koulutusta jalostustoimijoille, ja sittemmin tutkittu mahdollisuutta laajentaa kalan käytön koulutusta muiden toimialojen hankkeisiin. Heiltä on myös saatu tietoa ruokapalveluiden hankinnoista kalatuotteisiin liittyen. Yhteistyössä on myös selvitelty

venäläisyrittäjien mahdollisuuksia kiertovesilaitoksen perustamiseen Kajaaniin.

- Alueen kunnanjohtajille on esitelty Kalaleaderin toimintaa, ja kerrottu kuntien mahdollisuudesta toimia hanketoimijana. Talven 16-17 aikana aktivaattori on tavannut kaikki kuntien edustajat, useimmiten kunnan- ja kaupunginjohtajat, jotka ovat olleet myös edellisellä rahoituskaudella mukana.
- Kuntien kanssa on myös suunniteltu investointeja (Vaala, Kajaani, Kuhmo, Suomussalmi, Posio) ja kehittämishankkeita (Paltamo, Pyhäjärvi) sellaisissa tapauksissa, joissa alueelta ei muita hankehallinnoijia löydy. Myös Puolangalle suunniteltuun biokaasulaitokseen liittyen on keskusteltu kala-alan sivuvirtojen hyödyntämisestä.
- Alueella toimiville kehitysyhtiöille (**Naturpolis, Humanpolis, Kainuun Etu, Posion kehitysyhtiö**) on esitelty toimintaa ja rahoitusmahdollisuuksia.
- Koulutusyhteistyöstä on kerrottu ja sitä on suunniteltu **Kainuun ammattioppilaitoksen (KAO), Kajaanin ammattikorkeakoulun (KAMK)** ja **Koillis-Suomen Aikuiskoulutuskeskuksen (KSAK Oy)** kanssa. KSAK:n "Järvikalastuksesta ammatti" -kurssin markkinointia on avustettu.
- **Infra suunnittelu Oy:n** kanssa on neuvoteltu kustannusarvioiden teettämisestä ja he ovat olleet mukana kahdessa investointihankkeessa.
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä **Ekokymppin** kanssa on neuvoteltu kalaverkkojen ympäristöstävällisestä hävittämisestä.
- **KaiCell Fibers Oy:n** kanssa on keskusteltu mahdollisen biojalostamon hukkalämmön luomista synergiaeduista vesiviljelyn kanssa.
- **Kajaanin 4H-yhdistyksen** kanssa neuvoteltu nuorten kesätyö-/työharjoittelumahdollisuuksista kala-alan yrityksissä.
- **Kajaanin yliopistokeskuksen mittaustekniikan laboratorion** kanssa on neuvoteltu ja toteutettu osaamisen siirrosta yrityksiin ja tiedetrefeistä.
- Yhdessä **Työtehoseuran** kanssa on suunniteltu hanketta kalastajien työergonomian parantamiseksi kalastusveneellä ja rantautumispaikalla. Hanketta toteutetaan rannikoilla (13.2.2020 - 31.12.2022).
- **Stora Enso/EcoFishBox:n** ja kalastajien välillä on avustettu kalalaatikoiden tuotekehitystä.
- Aktivaattori on ollut mukana **Oulujoen vesistöalueen vesienhoidon yhteistyöryhmässä** Oulujärvi Leaderin edustajana.

4.6 Koulutustilaisuudet

Lokakuussa 2016 järjestettiin kohdennettu tutustuminen kurenuottakalastukseen Kuusamon alueen kalastajille. Tapahtumaan osallistui 5 kalastajaa.

Yleisiä koulutustarpeita kartoitettiin vuonna 2016 kalastajille suunnatulla verkkokyselyllä, johon tuli kaikkiaan reilu 70 vastausta vuoden aikana. Kyselyn perusteella koulutusta on suunnattu hanketoiminnaksi, erillisiä yksittäisiä koulutustilaisuuksia ei sen perusteella ole muodostettu.

Keväällä 2017 yhteistyössä Suomen Sisävesiammattikalastajien kanssa järjestetty Kestävän kalastuksen seminaari keräsi 54 osallistujaa Sotkamoon. Seminaari paitsi aktivoi myös koulutti kestävän kalastuksen toimintatapoja.

Kalatalousjaoston puheenjohtaja Simo Kemppainen piti esitelmän Paltamon Kalataloon liittyvistä hankkeista EMKR-hanketrefeillä Rovaniemellä 16.5.2018.

Ristijärvellä järjestettiin 13.6.2019 tiedotus- ja koulutustilaisuus kala-alasta ja kaupallisen kalastuksen aloittamisesta sekä Paltamon Kalatalo Oy:n luomista mahdollisuuksista.

Helmikuussa 2020 järjestettiin yhdessä Luonnonvarakeskuksen Paltamon yksikön kanssa Kajaanissa "Luonnossa menestyvät kalaistukkaat" -seminaari, jonka aiheita olivat mm. kalanpoikasten virikekasvatus, istutusten vaikutukset kalakantoihin sekä velvoiteistutukset. Seminaari oli sekä aktivoiva että uusista tutkimustuloksista ja menetelmistä kertova.

4.7 Opintomatkat

Keväällä 2017 järjestettiin kalastajille suunnattu EMKR-seminaari Kerimäellä, Savonlinnassa. Hankkeen puitteissa sinne järjestettiin kuljetus ja majoitus 11 alueen kalastajalle.

Elokuussa 2020 tehtiin matka Jyväskylään Sisävesikalastajien ja LuKe:n rysätyöpajaan. Aktivaattorin mukana osallistui 3 kalastajaa.

4.8 Selvitysten teettäminen

Kauden aikana ei ole teetetty ulkopuolisilla selvityksiä.

Edellisellä ohjelmakaudella koulutusmateriaalihankkeen yhteydessä toteutettua koulutustarveselvitystä jatkettiin sähköisin kyselyin, ja sen kattavuutta saatiin nostettua merkittävästi.

Erillisiä verkkotyövälinein koostettavia selvityksiä on tehty muutamia. Niistä ei aiheudu erillisiä kuluja, joten niiden toteutuskyky on hyvin matala.

4.9 Koulutustilaisuuksiin ja vastaaviin osallistuminen

Lapin ELY-keskus järjesti Pohjois-Suomen alueen aktivaattoreille ja omalle EMKR-hankkeita käsittelevälle henkilöstölleen tapaamisen ja koulutustilaisuuden 18.2.16. Myös Kainuun ja Koillismaan aktivaattori osallistui.

Aktivaattori osallistui Kalankasvattajaliiton, Pro Kala ry:n ja Suomen Ammattikalastajaliiton järjestämään Kalaviikko-tapahtumaan vuosina 2016, 2017, 2018 ja etäyhteydellä vuonna 2020.

Maaseutuvirasto järjesti ELY-keskuksille ja aktivaattoreille teknisen koulutustapahtuman sähköisen hakujärjestelmän osalta 15.-16.3.16 Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin paikalla olleiden aktivaattoreiden keskinäinen tapaaminen.

Pohjoinen kalapäivä oli Lapin ELY-keskuksen järjestämä kalavaroja kokonaisuudessaan käsittelevä koulutus Pudasjärvellä 14.4.16 Aktivaattori oli mukana esittelemässä Kainuun ja Koillismaan tilannetta.

Euroopan yhteinen kalatalousverkosto FARNET järjesti vuoden aikana kaksi aktivaattoreille suunnattua laajempaa koulutustapahtumaa. Ensimmäinen näistä oli Helsingissä 24.-26.5.16 ja toinen Thessalonikissa 18.-20.10.16.

Aktivaattori osallistui Leader-toiminnan ajankohtaispäiville Levillä, Kittilässä 17. - 19.4.2018. Maaseutuvirasto järjesti EMKR-koulutustilaisuuden 8.-9.3.2018. ”ammattikalastuksen koulutus- ja rekrytointihanke-päiville” 5. - 6.5.2018, molemmat Helsingissä. Myös 25. – 26.10.2018 aktivaattori osallistui koulutukseen, jonka aiheina olivat mm. hankintalaki, hankkeiden vaikuttavuus ja tuleva ohjelmakausi.

Vuosina 2018 ja 2020 (etäyhteydellä) aktivaattori osallistui Pro Kala järjestämiin ”Kalatalouden innovaatiopäiviin”, joilla esiteltiin innovaatiohankkeiden tuloksia. 26.4.2019 aktivaattori osallistui ”Kalatalouden viestintäverkoston” perustamiskokoukseen Helsingissä.

Yksittäisiä koulutusseminaareja on ollut esimerkiksi Kajaanissa Taimenseminaari 18.1.17 ja Tampereella Kuhaseminaari 18.5.17 sekä Särkikalat ja kiertotalous Jyväskylässä 27.11.2018.

Aktivaattori osallistui 19.3.2019 Naturpolis Oy:n järjestämään Koillismaan vesistöohjelman työpajaan ja haastatteluun Kuusamossa.

Näiden erillisten koulutustilaisuuksien lisäksi lyhyempiä koulutuksia, tilannekatsauksia ja suunnittelupalavereja on järjestetty videoneuvotteluyhteydellä.

4.10 Kalatalousryhmätapaamiset

Manner-Suomessa toimi 9 kalatalousryhmää, joiden kesken yhteistyö ja tietojen vaihto oli erittäin tiivistä. Jokaisessa ryhmässä toimi vähintään yksi aktivaattori tai vastaavaa työtä tekevä henkilö, jolloin kollektiivinen oppiminen ryhmien välillä oli merkittävä tapa lisätä tietämystä aihealueilta. Aktivaattorit pitivät tiiviisti yhteyttä sähköpostin ja WhatsUp-sovelluksen kautta. Vertaisapu oli tärkeä työkalu, joka paransi tiedonkulkua ja tilannekuvaa.

Kalatalousryhmien aktivaattorit ovat tavanneet valtakunnallisten koulutusten yhteydessä. Koulutustilaisuuksiin on lisätty aktivaattoreille oma tapaaminen esimerkiksi koulutusten tai valtakunnallisten hankkeiden esittelyyn. Lisäksi keskinäistä yhteydenpitoa on tehostettu säännöllisillä videoneuvottelutapaamisilla kesän 2016 jälkeen, verkostokoordinaattorin järjestämänä.

Aktivaattoreiden varsinaiset koulutuspäivät järjestettiin 15.-17.5.17. Vuoden 17 aktivaattoripäivät sijoitettiin muiden tapahtumien yhteyteen 14. ja 15.3.17, jolloin samassa yhteydessä aloitettiin kalatalousryhmien laatutyön ohjaus MMM:n neuvotteluissa.

Vuonna 2018 aktivaattoreiden tapaaminen järjestettiin Keski-Suomessa (Asikkala-Korpilahti-Laukaa). Valitettavasti aktivaattorin sairausloma esti osallistumisen.

Vuonna 2019 aktivaattorit tapasivat Perämeren rannikolla.

Vuoden 2020 aktivaattoripäivät oli tarkoitus järjestää Kainuussa ja Koillismaalla, mutta Covid-19 -epidemian vuoksi vuotuisia aktivaattoripäiviä ei järjestetty

4.11 Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisiä kontakteja on haettu ja saatu mm. koulutuksien yhteydessä mainituissa FARNET-verkoston tilaisuuksissa Helsingissä (24. - 26.5.2016) ja Thessalonikissa (18. - 20.10.2016). Kumpaankin tapahtumaan osallistui noin 150 toimijaa eri alueita Euroopasta. Näiden lisäksi tapahtumissa oli hyvä tilaisuus saada tietoja myös alan tulevaisuudesta suoraan komission työntekijöiltä. Tilaisuuksissa käytettävä työpajatyöskentelymenetelmä tuottaa kontakteja helposti.

Näiden lisäksi aktivaattori osallistui sisävesikalastuksen kehittämisseminaariin Pasvikissa Norjassa 11.-12.10.2016. Tilaisuuteen osallistui tutkijoita, yrittäjiä ja hallintohenkilökuntaa eri puolilta Norjaa, sekä muutamia alan kehittäjiä Venäjältä. Suomesta osallistujina olivat Kainuun ja Koillismaan sekä Lapin aktivaattorit.

Aktivaattori haki FARNET-seminaariin Irlantiin (huhtikuu 2019), mutta pääsi vain varasijoille.

Aktivaattori oli mukana suunnittelemassa kansainvälistä virtavesikunnostusseminaaria (27.-28.10.2020 etäyhteydellä). Webinaarin ensimmäinen päivä oli kansainvälinen "The Restore and Remove webinar", jonka teemoina olivat kalavesien hoito ja vaelluskalakantojen tilan parantaminen. Seminaari järjestettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, WWF:n, Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin, Sisä- ja Itä-Suomen kalatalousryhmien, Luonnonvarakeskuksen, SYKE:n sekä Freshabit LIFE IP:n ja Kalatalouden ympäristöohjelman (EMKR) -hankkeiden kanssa yhteistyönä. Yhteistyötahoina olivat myös ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö. Webinaari oli osa Maailman vaelluskalapäivä 2020 tapahtumaa. Webinaariin osallistui molempina päivinä 260 henkilöä.

Lisäksi aktivaattori oli mukana kansainvälisen virtavesikunnostushankkeen suunnittelussa yhdessä Sisä- ja Itä-Suomen kalatalousryhmien aktivaattoreiden, SYKE:n ja Suomen Vesistösaatiön kanssa. Hankkeen tavoitteena on mm. edistää vaellusesteiden purkamista, virtavesien rakenteellisen ja ekologisen tilan kohentamista parantamalla eri tahojen välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä Euroopan laajuisesti. Hanke kokoaisi yhteen laajasti olemassa olevia toimijoita kuten kalatalouden toimintaryhmiä, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioita, järjestöjä, verkostoja ja saatiöitä. Hankkeen yhtenä tavoitteena olisi vaikuttaa viestinnän keinoin Balkanin alueen jokien lisääntyvän rakentamisen ja vesivoimatuotannon pysäyttämiseen. Hankkeen suunniteltu rahoittaja olisivat EU:n rahastot. Hankkeen vastuutaho on SYKE ja se on edelleen suunnitteluasteella.

5 Hankkeen vaikutukset

Luonnonvarakeskus/Kristina Svells haastatteli Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin henkilöstöä (aktivaattori, kalatalousjaoston puheenjohtaja sekä Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtajaa ja hanketyöntekijää) 20.2. Kajaanissa. Haastattelu liittyi LuKe:n tekemään EMKR:n Suomen toimintaryhmien väliarviointiin. Arvioinnin loppuraportissa todetaan mm. "*Vaikka onnistumisen mittaaminen on vaikeaa, on ilmeistä, että kalatalousryhmät ovat toteuttaneet hyvin*

paikallislähtöisiä tavoitteitaan" ja "Kalatalousryhmät jalkauttavat kansallisten tavoitteiden toteuttamisen paikallistason toiminnaksi".

Alueen kala-alan yrittäjille tehdyn kyselyn vastausten perusteella valtaosa oli saanut tietoa Kalaleaderin tukineuvonnasta ja rahoitusmahdollisuuksista. Vastanneista n. 40 % oli saanut hankeneuvontaa ja saman verran oli osallistunut Kalaleaderin järjestämiin tilaisuuksiin.

Taulukko 3: Indikaattorien toteutuminen. (= sisältää aktivaattorin avustamat muusta kuin EMKR art. 63 rahoitetut hankkeet sekä kalakipinät.)*

	Toteutunut 2016-2020	Tavoite
Hankkeessa avustettujen yritysten määrä	57	70
Uudet yritykset (ml. aloittaneet kalastajat)	9	10
<i>joista sukupolvenvaihdoksia tai yrityskauppoja</i>	1	5
Toimintaansa uudistaneet/monipuolistaneet yritykset	27	50
Uudet työpaikat	9	15
Nuorten kesätyö-/harjoittelupaikat	0	15
Uudet tuotteet tai palvelut	2	15
<i>joista matkailuun liittyviä</i>	0	5
Laatujärjestelmät ja sertifiointit	1	4
<i>edellä mainittuja käyttöönottaneet yritykset</i>	1	35
Koulutuksiin ja opintoretkille osallistuneet	120	300
Aktivointitilaisuuksien määrä/osanottajat	26 / 445	30 / 450
Uudet pyyntitekniikat ja – menetelmät	1	10
Muulla kuin Kalaleader – tuella toteutetut hankkeet	87*	20

**72 yrittäjien/kuntien EMKR -hanketta, neljätoista Kalakipinää ja yksi ESR-hanke. Kalakipinä on elinkeinokalatalouden yritysten pienille investoinneille ja kehittämistoimille tarkoitettu Oulujärvi Leaderin oma aktivointiraha. Kipinöitä on rahoitettu edelliseltä ohjelmakaudelta säästyneillä kuntarahoilla, jotka kunnat ovat päättäneet jättää Oulujärvi Leaderin omaan käyttöön.*

Indikaattoreissa avustetuiksi yrityksiksi on laskettu sellaiset yritykset, joita on avustettu investointi- tai kehittämishankkeen hakemisessa, ei kuitenkaan hankevetäjänä toimivia yritysmuotoisia

toimijoita. Avustetuiksi on laskettu myös yritykset ja yrittäjät, joita on konsultoitu toiminnan kehittämisessä, vaikka apu ei ole lopulta johtanut tukihakemuksen jättämiseen.

Toimintaansa uudistaneisiin ja monipuolistaneisiin yrityksiin laskettiin yritykset, joilla muutos tapahtui avustetun investoinnin, kehittämishankkeen tai muun aktivointitoimen johdosta. Aktivointitilaisuuksiksi laskettiin tässä taulukossa vain sellaiset tilaisuudet, joissa aktivaattori-hanke oli tilaisuuden järjestäjänä. Tavoittavuutta arvioitaessa tätä on hyvä verrata myös aiempaan Aktivointi ja viestintä -kappaleessa esitettyyn tarkempaan taulukkoon. Siitä ilmenee yleisö myös niissä tilaisuuksissa, joissa kutsujana on ollut joku muu taho. Viesti näissä tilaisuuksissa on ollut sama, tilaisuuden järjestäjästä riippumatta.

Aktivointiyhteydenottojen lukumäärä ei tässä tule kokonaisuudessaan ilmi. Alueella kalastajien verkostoituminen on pääosin vähäistä, eikä kalatalouden neuvontaa tai muita palveluita ole laajasti ammattilaisten saataville. Tämän vuoksi aktivaattori toimi monessa asiassa myös kalastajien ”luottamusmiehenä”. Esimerkkejä tehtävistä ovat neuvottelut ja tietojenkeruu kalastuslupien ja kalastuksen sääntelyn osalta, valmistelussa olevien lakien vaikutuksista kertominen, kalakaupan välitystehtävät kalatukkureilta kalastajille sekä osallistuminen ympäristöuhkien aiheuttamien ansiomenetysten korvauskeskusteluihin eli äänitorvena toimiminen.

Myöskään nuorten kesätyö- ja harjoittelupaikat sekä matkailuun liittyvät tuotteet eivät ole täysin jääneet vaille huomiota, vaikka indikaattorista voisi niin päätellä. Näitä asioita on edistetty paikallisten kehittämishankkeiden, jotka eivät näy indikaattoreissa, avulla (Kalakesä21 ja Parasta paikallisesta kalasta -hankkeet).

Aktivaattorilla on ollut usein hyvin ratkaiseva vaikutus siihen, että yrittäjä on rohkaistunut investoimaan monimutkaiseksi koetun järjestelmän tukemana.

Tiedotus, neuvonta sekä paikalliset kehittämishankkeet auttoivat selvästi edistämään kala-alaa alueella. Erityisesti Kalaleaderin avulla toteutuneet "Paltamon Kalatalo Oy" sekä Lietejoen Lohi Oy:n saama n. 280 000 kg:n lisäkasvun mahdollistava ympäristölupa uudelle kalankasvatuslaitokselle Seitenoikean patoaltaaseen Hyrynsalmella ansaitsevat erityismaininnan.

Tuloksia ja vaikutusta syntyi myös aktivointihankkeen avulla syntyneiden muiden hankkeiden tuloksena.

6 Hankkeen kustannukset

Kustannukset	Tukipäätös	Käytetty
Palkat	181 202,00 €	181 276,51 €
Ostopalvelut	2 906,00 €	2 140,88 €
Toimitilat ja toimistokulut	1 205,00 €	755,02 €
Matkakulut	32 856,00 €	28 451,97 €
Flat rate 15 %	27 180,00 €	27 191,47 €
Yhteensä	245 349,00 €	239 815,85 €

Rahoitus

EMKR 47 %	115 314,03 €	112 713,45 €
-----------	--------------	--------------

17236 Kalaleader -aktivaattori

Valtio 53 %	130 034,97 €	127 102,40 €
Yhteensä	245 349,00 €	239 815,85 €

7 Hankkeen rahoitus

Hanke rahoitettiin Euroopan meri- ja kalatalousrahaston paikallisen kehittämisen artiklasta 63 tukiprosentilla 100.